

Marktrapport April/Mei 2023

Spotprijzen dalen fors - termijn markten vinden rust

Algemene Marktsituatie

De marktprijzen zijn de laatste maanden fors gedaald op zowel de spot als termijnmarkt. De spotmarkt ondervindt druk door de enorme toename van Zonne opwek de laatste jaren in Nederland waar het opgesteld vermogen meer dan 20 GW is aan zonnepanelen. De opwek aan wind is ook fors toegenomen en zal de komende jaren fors gaan groeien - voornamelijk op zee. De termijnmarkten bevinden zich de laatste maanden ook in rustiger vaarwater nu er geen schokkende sanctie berichten, acties uit Rusland en/of de rest van de wereld op te merken zijn. Hierdoor komen de risicopremies welke vorig jaar in alle prijzen kwamen relatief snel weer uit de markt. Ook al is het langere tijd droog en warm weer in Frankrijk en Spanje zien we nu seizoen gemiddelde temperaturen in Frankrijk, waardoor de airconditioning vraag niet hoog is en de spotprijzen daar niet extreem zijn en daardoor de prijzen ook voor het moment niet onder druk staan in Nederland of in Duitsland.

Het schuldenplafond in Amerika is ook weer afgekaart, waardoor de rust in de Amerikaanse markten ook weer snel is gevonden. Het nieuws dat de Duitse economie in een recessie is beland, het aantal huizenverkoppen in de VS alleen maar daalt, de inflatie in Nederland blijft stijgen en de ECB de rentes waarschijnlijk weer zal verhogen, en mogelijk agressiever dan de laatste stijging van 25 basispunten, zal ook alleen maar zorgen dat de economische vooruitzichten wat meer zullen tegenvallen - waardoor er meer neerwaartse druk kan ontstaan op de prijzen.

De spotmarkt zien we al enkele maanden fors wegzakken door de forse afname in de industriële gasvraag en warmer weer. De laatste weken en ook de komende weken wordt zonnig weer verwacht waardoor er voldoende productie zal zijn uit de Zonne opwek. Door deze ontwikkeling i.c.m. de dalende prijzen voor CO₂, gas, en ook kolen zien we nu zelfs dat het verschil in productiekosten tussen gasgestookte centrales en kolengestookte centrales alleen maar toeneemt. Nu wordt het zelfs zo dat conventionele centrales, door de invloed van de Zonne opwek, genooddakt zijn om veel minder te produceren en/of geheel uit te gaan. Nu wordt er veel geroepen dat dat alleen maar positief is, maar dit veroorzaakt ook de nodige problemen. Indien de opwek op bepaalde uren, uit zon, tegen valt dan moet dit opgewekt worden uit gascentrales, WKK's, dieselaggregaten, of andere bronnen welke op sommige momenten vele malen duurder zijn en de onbalans prijzen extreem zijn op bepaalde momenten. We zien ook steeds vaker dat het noodvermogen, wat tot een aantal jaren geleden, bijna nooit nodig was steeds vaker wordt afgeroepen om het net in balans te houden. Het zorgt dus ook voor meer risico bij leveranciers, in extreme prijsschommelingen, waardoor het niet noodzakelijker wijs goedkoper wordt in de toekomst.

Was de melding het vorige marktbericht dat we historische zaken meemaakten - het aantal negatieve prijzen dit jaar en ook de laagste prijzen op de spotmarkt, en negatieve prijzen op een werkdag - kunnen we nu stellen dat het niet zo historisch meer is. Er zijn nu al 113 negatieve uren geweest op de spotmarkt, de laagste prijs op een uur nu -400€/MWh is geweest, en negatieve prijzen op werkdagen nu ook steeds vaker voorkomen. De tijd dat zonnepanelen een enorme opbrengst boden is wel langzaam aan het verdwijnen. De SDE subsidie (voor groter dan 500 kW en na 1-12-2015) stelt dat als we 6 uur achtereenvolgende uren negatieve prijzen zien dat er geen subsidie wordt uitgekeerd. Veel mensen hebben deze conditie niet op hun netvries en ook met zoveel en lage negatieve prijzen is de verwachting wel dat steeds meer zonnepanelen aan zogenaamde "curtailment" (uitschakelen) gaan doen in de toekomst zal gaan toenemen - wat op zich geen negatieve ontwikkeling hoeft te zijn want het net kan zo meer in balans blijven naar de toekomst toe.

Het aantal faillissementen in Nederland blijft toenemen. Door de toenemende inflatie en berichten dat een groot deel van de MKB bedrijven de stijgende kosten niet en/of gedeeltelijk doorbelast naar de klanten, en de toenemende loonkosten - stijgingen van 10% zijn een trend aan het worden in Cao's - zullen dit feit alleen maar verergeren is mijn verwachting. Dit zal i.c.m. de aankomende rentestijgingen wel eens voor echte scheuren gaan leiden in de Nederlandse economie. Ook al verwacht de ECB en DNB dit niet - maar vorig jaar riepen ze ook dat de inflatie niet zo hard zou gaan en niet van structurele aard zou zijn - wij weten inmiddels wel beter.

Fossiele Brandstoffen

De olie prijs is de afgelopen maand gedaald door afnemende vraag en het lijkt erop dat niet alle OPEC+ landen zich willen houden aan verdere productiebeperkingen. Voornaamste land wat zich hier niet aan wil gaan houden is Rusland. De prijs waar Rusland, nu met kortingen, hun olie op verkoopt hangt zo rond de \$57 per vat. Als productie beperkingen de prijs omhoog drijven van de Brent Crude prijzen zal de korting het plafond van \$60 per vat aanraken waardoor het nog moeilijker wordt voor Rusland om hun olie te verkopen. Dit omdat verzekeraars en scheepseigenaren boven de \$60 de Russische olie niet meer mogen aanraken. Dit wordt nu gedeeltelijk ontweken door een schaduwvloot en illegale transacties, maar als alles via deze constructies moet gaan verlopen wordt het enorm lastig voor Rusland. Het lijkt er dan ook op dat Rusland er alles aan zal doen om de prijzen op dit niveau te houden waar ze met hun kortingen veel nieuwe afnemers in China, Turkije en India aan het bedienen zijn.

De kolenprijs is in een enorme neerwaartse spiraal terecht gekomen. De voorraden in Europa liggen op het hoogste niveau in 8 maanden en de vraag lijkt ook niet toe te nemen - voornamelijk door de opwek uit duurzame bronnen en gas op dit moment. De markt lijkt dan ook niet echt in balans te zijn en er blijft dus genoeg aanbod en weinig vraag, ook de vraag uit Azië valt mee, waardoor de prijs mogelijk verder kan vallen. De prijzen zijn al bijna gehalveerd sinds het begin van het jaar, en de weersverwachtingen en opwek verwachtingen uit gas en duurzame bronnen naar de komende weken toe zouden voor prijzen onder de \$70 (laatste keer in 2021) kunnen gaan zorgen.

CO₂ Rechten

De markt voor CO₂ rechten maakt net als de andere markten een forse daling mee. Er is op dit moment een hoog veilingaanbod, lage vraag door minder inzet van conventionele elektriciteitscentrales, een dalende gasprijs, en nieuws dat de Franse kerncentrales naar verwachting sneller dan verwacht weer operationeel zijn - waardoor de winter minder krap zal gaan worden. Al deze berichten bij elkaar genomen zorgen voor een markt welke op dit moment in een neerwaartse trend zit en de verwachting is dan ook dat dit de komende weken zal doorzetten.

Financiële cijfers

De inflatie was 6,1% in mei. De inflatie ging hard omhoog weer in april en mei door de stijgingen in de levensmiddelen, goederen, en diensten. Dit is natuurlijk ook logisch, want loonstijgingen van 10% worden door bijna alle vakbonden er doorheen gedrukt, maar volgens de DNB hebben we nog steeds niet te maken met een loon-prijsspiraal - persoonlijk ben ik het hier niet mee eens en is het ook een vermoeden dat het nog wel erger kan worden, want het gros van de MKB sector heeft niet alles of niets nog doorbelast in de prijzen die zij rekenen aan hun klanten.

De ECB heeft de rentestand nu opgedreven naar 3,75% om de inflatie te beteugelen. De ECB blijft maar verbaasd dat de rente de inflatie niet afremt en moet mogelijk weer hardere rentestijgingen gaan implementeren dit jaar om deze verder te beteugelen. De markt heeft de mogelijke stijgingen in juni en juli al in geprijsd en als de ECB niet omhoog gaat met de rente zal dit een soort spiraal worden waar de ECB maar achter de feiten blijft hobbelen en verbaasd is dat de inflatie niet naar beneden komt.

De € / \$ wisselkoers is nu stabiel zo rond de 1,07. De werkloosheidscijfers in de VS blijven positief laag en ook al is er weer een budgetcrisis afgewend lijkt het erop dat het niet voor veel onrust zorgt in de financiële markten waardoor de aanname nu is dat deze koers redelijk stabiel zo rond dit niveau zal blijven voor de komende periode.

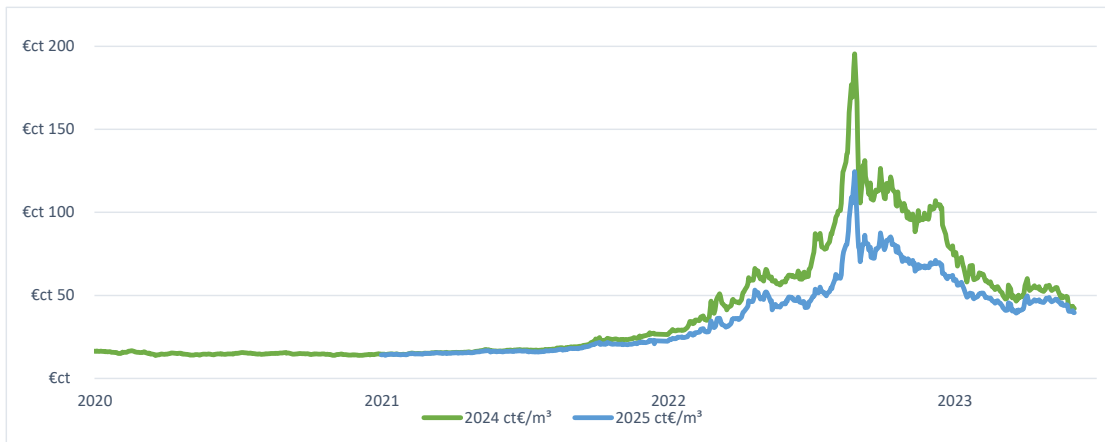
Lange termijn prijzen

	PIEK 2024	PIEK 2025	DAL 2024	DAL 2025	Gas 2023	Gas 2024	Olie	Kolen	CO ₂	€/¢
2-6-2023	€ 114,72	€ 114,57	€ 103,12	€ 106,38	€ct 42,08	€ct 39,66	\$76,13	\$90,25	€ 78,99	\$1,07
1-6-2023	€ 115,51	€ 113,51	€ 100,34	€ 102,26	€ct 42,04	€ct 39,59	\$74,28	\$86,12	€ 78,72	\$1,08
31-5-2023	€ 120,10	€ 118,90	€ 106,71	€ 105,74	€ct 43,54	€ct 40,87	\$73,54	\$85,81	€ 80,52	\$1,07
30-5-2023	€ 117,46	€ 115,63	€ 103,51	€ 99,57	€ct 42,90	€ct 40,16	\$77,07	\$89,84	€ 82,86	\$1,07
29-5-2023	€ 119,00	€ 117,75	€ 104,56	€ 101,33	€ct 43,24	€ct 40,30	\$76,95	\$89,84	€ 82,30	\$1,07
26-5-2023	€ 120,18	€ 118,07	€ 103,33	€ 103,27	€ct 43,56	€ct 40,49	\$76,26	\$91,43	€ 82,99	\$1,07
25-5-2023	€ 121,98	€ 120,74	€ 108,06	€ 104,43	€ct 45,72	€ct 41,83	\$78,36	\$95,19	€ 85,15	\$1,08
Uitgedrukt in	€/MWh				€ct/m ³		\$ / VAT	\$ / MT	€/MT	\$

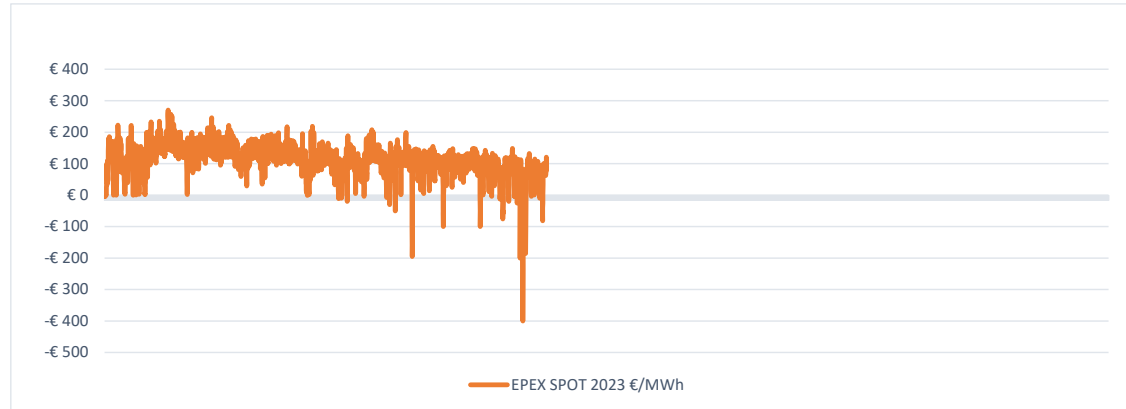

De maandelijkse marktupdate is een publicatie van Cinergie alle rechten voorbehouden. Deze publicatie bevat algemene prijsinformatie en kan niet worden opgevat als juridisch danwel financieel advies voor specifieke situaties. Deze data wordt uitsluitend ter informatie verstrekt. ■

De maandelijkse marktupdate is een publicatie van Cinergie alle rechten voorbehouden. Deze publicatie bevat algemene prijsinformatie en kan niet worden opgevat als juridisch danwel financieel advies voor specifieke situaties. Deze data wordt uitsluitend ter informatie verstrekt. ■

dagmarkt prijzen

2023	Piek*	Dal*	Gas**
Januari	€ 162,47	€ 106,11	€ct 66,11
Februari	€ 146,89	€ 128,31	€ct 55,92
Maart	€ 108,26	€ 102,53	€ct 46,54
April	€ 92,82	€ 101,67	€ct 45,24
Mei	€ 73,68	€ 80,62	€ct 34,24
Juni	€ 65,69	€ 66,43	€ct 26,79
Juli	€ 111,00	€ 111,00	
Augustus	€ 111,00	€ 111,00	
September	€ 111,00	€ 111,00	
Oktober	€ 175,00	€ 135,00	€ct 53,82
November	€ 175,00	€ 135,00	€ct 53,82
December	€ 175,00	€ 135,00	€ct 53,82

2022	Piek 2022	Dal 2022	Gas 2022
Januari	€ 234,29	€ 168,51	€ct 85,19
Februari	€ 193,56	€ 157,03	€ct 81,65
Maart	€ 275,98	€ 255,17	€ct 132,02
April	€ 210,41	€ 189,63	€ct 104,58
Mei	€ 178,61	€ 185,53	€ct 91,27
Juni	€ 214,70	€ 210,86	€ct 104,49
Juli	€ 313,87	€ 305,44	€ct 168,58
Augustus	€ 463,96	€ 439,85	€ct 233,29
September	€ 379,27	€ 322,94	€ct 188,70
Oktober	€ 181,43	€ 144,66	€ct 81,80
November	€ 223,19	€ 156,43	€ct 92,07
December	€ 325,86	€ 224,69	€ct 118,00

* De Elektriciteit prijzen zijn berekend door het gemiddelde van de uur noteringen, die tot nu toe in 2023 hebben plaatsgevonden, gesplitst in piek en dal voor elektriciteit en te vermeerderen met de contractuele opslagen. Deze tarieven staan nog niet vast voor juni voor elektriciteit en voor gas en zijn puur ter indicatie zodat u kunt zien welke beweging op de dag markt plaatsvindt.

**De gasprijs is berekend door het gemiddelde van de dag noteringen, die tot nu toe in 2023 hebben plaatsgevonden te nemen, en te vermeerderen met de contractuele opslagen voor kleinverbruik. Deze zijn hoger dan voor GXX aansluitingen. De tarieven voor GXX aansluitingen worden na bekendmaking van de definitieve tarieven maandelijks gedurende 2023 losstaand naar klanten met een GXX aansluiting gecommuniceerd.